

LOGIIKKA 22.10. 2015 (3h)

- 1 Etsi propositiolle P minimaalinen DN-muoto Karnaugh'n kartan avulla, kun

$$P = ((\neg s \rightarrow (p \vee q)) \rightarrow \neg(s \rightarrow \neg p)) \vee \neg(r \rightarrow (r \vee p)).$$

- 2 (a) Osoita, että propositiologiikan aksiomatiikassa on voimassa

$$\vdash_{\text{ax}} Q \rightarrow ((P \rightarrow \neg R) \rightarrow (\neg Q \rightarrow R)).$$

- (b) Esitä propositiologiikan Kompaktisuuslause.

Todista propositiologiikan Kompaktisuuslause käyttämällä seuraavaa apulausetta:

Apulause. Olkoon $\Gamma \subseteq \text{Prop}$ ja $P \in \text{Prop}$.

$\Gamma \models P$ jos ja vain jos on olemassa äärellinen joukko Γ_0 , jolle $\Gamma_0 \subseteq \Gamma$ ja $\Gamma_0 \models P$.

- 3 (a) Esitä loogisen seurauksen määritelmä, ts. jos φ ja ψ ovat ensimmäisen kertaluvun kaavoja, niin milloin $\psi \models \varphi$.

Anna esimerkki ensimmäisen kertaluvun logiikan kaavoista φ ja ψ , joille φ on kaavan ψ looginen seuraus, mutta ψ ei ole kaavan φ looginen seuraus.

- (b) Olkoot p, q ja r 1-paikkaisia relaatiosymboleja symboliaakkostossa S , ja

$$\varphi_1 = \forall x (\neg p(x) \rightarrow \neg q(x))$$

$$\varphi_2 = \exists x \neg (r(x) \rightarrow p(x))$$

$$\psi = \exists x \neg (r(x) \rightarrow q(x))$$

Osoita, että $\varphi_1, \varphi_2 \models \psi$.

- 4 (a) Olkoon $\mathcal{N} = (\mathbb{N}, +, \cdot)$ luonnollisten lukujen struktuuri, missä $+\mathcal{N}$ on lukujen tavanomainen yhteenlasku ja $\cdot\mathcal{N}$ on lukujen tavanomainen kertolasku. Osoita, että relaatio

$$\{(n, m) \mid n, m \in \mathbb{N}: m = n + 1\}$$

on elementaarinen struktuurissa $\mathcal{N}$.

- (b) Osoita, että tavanomaisen aritmetiikan aakkoston $Ar = (+, *, \sigma, <, 0)$ kaava

$$\varphi = \neg \forall x \exists y (x + y = \sigma(0))$$

on sekä toteutuva että kumoutuva.